

Kolmapäev, 11. detsember 2013

P7_TA(2013)0579

Puudega naised

Euroopa Parlamendi 11. detsembri 2013. aasta resolutsioon puudega naiste kohta (2013/2065(INI))

(2016/C 468/17)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni, Euroopa inimõiguste konventsiooni ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartat,
- võttes arvesse ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni ja selle jõustumist ELis 21. jaanuaril 2011, nagu on sätestatud nõukogu 26. novembri 2009. aasta otsuses 2010/48/EÜ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse nimel⁽¹⁾, ja eriti selle artiklit 6 puuetega naiste ja tüdrukute kohta,
- võttes arvesse ÜRO 18. detsembri 1979. aasta konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta,
- võttes arvesse ühenduse hartat töötajate sotsiaalsete põhiõiguste kohta,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 10, 19 ja 168,
- võttes arvesse nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiivi 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel⁽²⁾,
- võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu nõukogu direktiiv, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtet sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest (COM(2008) 0426), ja Euroopa Parlamendi 2. aprilli 2009. aasta seisukohta sel teemal⁽³⁾,
- võttes arvesse komisjoni 15. novembri 2010. aasta teatist „Euroopa puuetega inimeste strateegia 2010–2020: Uued sammud tõketeta Euroopa suunas“ (COM(2010)0636) ja sellele lisatud komisjoni talituste töödokumendi „Euroopa puuetega inimeste strateegia 2010–2020 rakendamise esialgne kava – meetmete loetelu 2010–2015“ dokumente (SEC(2010)1323 ja SEC(2010)1324),
- võttes arvesse komisjoni 16. detsembri 2010. aasta teatist „Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa tegevusprogramm: sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse Euroopa raamistik“ (COM(2010)0758),
- võttes arvesse komisjoni 3. detsembri 2012. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv avaliku sektori asutuste veebisaitide käideldavuse kohta (COM(2012)0721),
- võttes arvesse nõukogu 4. juuni 1998. aasta soovitus 98/376/EÜ puuetega inimeste parkimiskaardi kohta⁽⁴⁾,
- võttes arvesse nõukogu 30. novembri 2009. aasta järeldusi teemal „Tööturu kaasamise edendamine – kriisist toibumine ja ettevalmistused 2010. aasta järgseks Lissaboni tegevuskavaks“,
- võttes arvesse nõukogu 2. juuni 2010. aasta resolutsiooni eelnõu uue puudega inimesi käsitleva Euroopa raamistiku kohta (10173/2010) ja nõukogu resolutsiooni puudega inimeste olukorra kohta Euroopa Liidus (2008/C 75/01),

⁽¹⁾ ELT L 23, 27.1.2010, lk 35.

⁽²⁾ EÜT L 303, 2.12.2000, lk 16.

⁽³⁾ ELT C 137 E, 27.5.2010, lk 68.

⁽⁴⁾ EÜT L 167, 12.6.1998, lk 25.

Kolmapäev, 11. detsember 2013

- võttes arvesse komisjoni aruannet Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1107/2006 (puudega ja liikumispuudega isikute õiguste kohta lennureisi puhul) toimimise ja mõju kohta (COM(2011)0166),
- võttes arvesse Euroopa Kohtu otsust kohtuasjas C 13/05, mis käsitleb direktiivi 2000/78/EÜ – Võrdne kohtlemine töö saamisel ja kutsealale pääsemisel – Puude mõiste ⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma 17. juuni 1988. aasta resolutsiooni kurtide viipekeele kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse oma 26. mai 1989. aasta resolutsiooni naiste ja puude kohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse oma 16. septembri 1992. aasta resolutsiooni vaimse puudega inimeste õiguste kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 14. detsembri 1995. aasta resolutsiooni vaimse puudega isikute inimõiguste kohta ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse oma 9. mai 1996. aasta deklaratsiooni autistlike inimeste õiguste kohta ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse oma 13. detsembri 1996. aasta seisukohta puuetega inimeste parkimiskaardi ja puuetega inimeste õiguste kohta ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse oma 11. aprilli 1997. aasta resolutsiooni puuetega inimestele võrdsete võimaluste andmise kohta ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse oma 4. aprilli 2001. aasta resolutsiooni „Tõketeta Euroopa suunas puuetega inimeste jaoks“ ⁽⁹⁾,
- võttes arvesse oma 3. septembri 2003. aasta resolutsiooni komisjoni teatise kohta „Puudega inimeste õiguste ja väärkuse edendamiseks ning kaitsmiseks õiguslikult siduva ÜRO instrumendi loomine“ ⁽¹⁰⁾,
- võttes arvesse oma 24. aprilli 2009. aasta resolutsiooni Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni ja selle fakultatiivprotokolli kohta ⁽¹¹⁾,
- võttes arvesse oma 25. oktoobri 2011. aasta resolutsiooni puuetega isikute liikuvuse ja kaasamise ning Euroopa puuetega inimeste strateegia 2010–2020 kohta ⁽¹²⁾,
- võttes arvesse oma 8. märtsi 2011. aasta resolutsiooni tervisealase ebavõrdsuse vähendamise kohta ELis ⁽¹³⁾,
- võttes arvesse Euroopa soolise võrdõiguslikkuse pakti 2011–2020,
- võttes arvesse ELi tegevuskavale soolise võrdõiguslikkuse ja naiste mõjuvõimu suurendamise kohta 2010–2015,
- võttes arvesse Euroopa Liidu puuetega naiste ja tütarlaste õiguste II manifesti (töövahend poliitilistele aktivistidele ja vastutavatele poliitikutele),

⁽¹⁾ ELT C 224, 16.9.2006, lk 9.

⁽²⁾ EÜT C 187, 18.7.1988, lk 236.

⁽³⁾ EÜT C 158, 26.6.1989, lk 383.

⁽⁴⁾ EÜT C 284, 2.11.1992, lk 49.

⁽⁵⁾ EÜT C 17, 22.1.1996, lk 196.

⁽⁶⁾ EÜT C 152, 27.5.1996, lk 87.

⁽⁷⁾ EÜT C 20, 20.1.1997, lk 386.

⁽⁸⁾ EÜT C 132, 28.4.1997, lk 313.

⁽⁹⁾ EÜT C 21 E, 24.1.2002, lk 246.

⁽¹⁰⁾ ELT C 76 E, 25.3.2004, lk 231.

⁽¹¹⁾ ELT C 184 E, 8.7.2010, lk 111.

⁽¹²⁾ ELT C 131 E, 8.5.2013, lk 9.

⁽¹³⁾ ELT C 199 E, 7.7.2012, lk 25.

Kolmapäev, 11. detsember 2013

- võttes arvesse kodukorra artiklit 48,

- võttes arvesse naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni raportit ja arengukomisjoni ning tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni arvamusi (A7-0329/2013),

- A. arvestades, et Euroopa Liidus elab 80 miljonit puudega inimest, kes kõik vajavad ligipääsetavat ja eelarvamusteta füüsilist, intellektuaalset ja sotsiaalset keskkonda, kus puuduksid barjäärid, tõkked või stereotüübid, mis takistaksid neil täielikult kasutada oma inimõigusi ja Euroopa kodakondsust; arvestades, et neist 80 miljonist inimesest 46 miljonit on naised ja tütarlapsed, kes moodustavad 16 % kõikidest naistest ELis;

- B. arvestades, et maailmas on hinnanguliselt miljard puudega inimest⁽¹⁾ ning 80 % neist elab arengumaades; arvestades, et puuetega naised on mitmekordselt ebasoodsas olukorras, seistes silmitsi tõsiste raskustega sobiva elukoha või töökoha leidmisel ja tervishoiuteenuste, avaliku transporditeenuse, hariduse või kutseõppe saamisel ning kogedes ebavõrdsust laenude ja muude tootmisressursside kättesaadavuse osas, samuti osaledes harva otsustusprotsessides;

- C. arvestades, et eakate arv suureneb, mis tähendab, et vastavalt suureneb ka puuetega inimeste, sealhulgas naiste arv, arvestades, et WHO andmetel on puuete esinemissagedus naiste seas suurem ja pikema oodatava eluea tõttu puudutab see nähtus neid rohkem, ning arvestades, et seetõttu kasvab puuetega naiste arv suuremal määral;

- D. arvestades, et puudega inimeste arvu kasv suurendab hooldajate, eelkõige pereliikmete hooldajate koormust, kelleks on enamasti naised, kes on sunnitud oma tööpäevi lühendama ja koguni tööturult lahkuma, et hoolitseda oma hooldusest sõltuvate pereliikmete eest;

- E. arvestades, et puuetega naiste täielik osalemine majanduses ja ühiskonnas on hädavajalik selleks, et tagada strateegia „Euroopa 2020“ edu aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu saavutamisel; arvestades, et puuetega inimestele, kaasa arvatud naistele ja tütarlastele, tuleb anda õiglased ja võrdsed võimalused osaleda ühenduse ühiskondlikus, majandus- ja poliitilises elus; arvestades, et puuetega inimesed seisavad endiselt silmitsi mitmesuguste takistustega, mis ei võimalda neil ühiskonnas täielikult osaleda; see toob sageli kaasa sotsiaalse tõrjutuse ja vaesuse ning takistab Euroopa kodakondsuse täielikku kasutamist;

- F. arvestades, et diskrimineerimine võib viia sotsiaalse tõrjutuse ja isolatsiooni, psühholoogilise trauma ja rahulolematuseeni;

- G. arvestades, et igasugune demokraatlike riikide ühendus peab eelkõige soodustama kõikide kodanike, nii meeste kui ka naiste osalemist demokraatlikes protsessides (eriti valimistel), looma selliseks osalemiseks vajaliku infrastruktuuri, kui seda veel ei ole, ja seega edendama puuetega naiste kaasamist;

- H. arvestades, et kõik sidusrühmad peavad tagama puudega naistele ja tütarlastele võrdse juurdepääsu kvaliteetsele riiklikule tervishoiule, sh parandades erivajadustega inimestega tegelevate meditsiinitöötajate kutseharidust ja elukestvat õpet, kaasa arvatud seksuaal- ja reproduktiivtervishoiu valdkonnas;

- I. arvestades, et puudega naistel on õigus haridusele, tervishoiule, tööle, liikuvusele, pereelule, armusuhetele, abielule ja emadusele, samuti erilisele kaitsele, mis tagaks need õigused;

- J. arvestades, et puudega naiste ja tüdrukute partnerluse, seksuaalsuse ja emadusega seotud kogemuste käsitlemine avalikus sfääris aitab võidelda eelarvamuste, püsivate stereotüüpide ja eksitava teabe vastu, arvestades, et neid teemasid on võimalik avalikult käsitleda mitmel viisil, eelkõige kunsti ja kultuuri ning meedia kaudu;

⁽¹⁾ Maailma Terviseorganisatsiooni ja Maailmapanga ühiselt koostatud aruanne puuete kohta maailmas 2011. aastal.

Kolmapäev, 11. detsember 2013

- K. arvestades, et puuetega naistel ja tütarlastel on palju suurem oht langeda vägivalla ohvriks, eelkõige kogeda kodust või seksuaalset ekspluateerimist, ning hinnangute kohaselt langevad puuetega naised väärkohtlemise ohvriks 1,5 kuni 10 korda tõenäolisemalt kui puueteta naised⁽¹⁾; arvestades, et sõltuvalt sellest, kas asjaomased naised elavad kogukonnas või asutustes, tuleb võtta konkreetseid meetmeid võitluseks selle lubamatu nähtuse vastu, mis kujutab endast tõsist inimõiguste rikkumist; arvestades, et tuleb tagada täielik juurdepääs tugiteenustele kõikidele naistele, kuna puuetega naised ja tütarlapsed on emotsionaalselt sõltuvad, neil on suuremat oht langeda igasuguse soolise vägivalla ohvriks, nende isiklik ja sotsiaalne arengutase on madalam ja nende seas on laialt levinud seksuaalne harimatus ning seda teemat ümbritsevad lugematud ja kahjustavad müüdid; ja et on andmeid, mis tõestavad, et vaesuse suurenemise tõttu on saagenud puuetega naiste seksuaalne ärakasutamine;
- L. arvestades, et puuetega naised ja tütarlapsed kogevad mitmekordset diskrimineerimist soolise ebavõrdsuse, vanuse, usutunnistuse, rahvuse, kultuurilise ja sotsiaalse käitumise ning puudega seotud stereotüüpide tõttu, mis tuleb kaotada; arvestades, et juurdepääsu osas tööle ja haridusele kogevad puuetega naised sageli diskrimineerimist võrreldes puuetega meestega; arvestades, et komisjon ja liikmesriigid saaksid seda takistada, süvalaiendades soolist võrdõiguslikkust puuetega inimeste poliitika kõigis olulistest valdkondades;
- M. arvestades, et ametiasutused vastutavad kvaliteetsete spetsialiseerunud avalike teenuste loomise kaudu selle eest, et puudega naistele ja tütarlastele oleks tagatud keskkond, mis on nende vajadustega kohandatud selliselt, et nad saaksid täiel määral kasutada oma õigusi ja täita kohustusi, otsustada oma asju ise ja saada niiviisi järk-järgult iseseisvamaks, võrdsetel alustel puueteta inimestega; arvestades, et olukord, taristud, õigusaktid ja tugistruktuurid on liikmesriikides väga erinevad;
- N. arvestades, et puuetega naistel ja tütarlastel on võrdsed õigused ainult siis, kui toimib sooline õiglus ja kui riigiasutused on puuetega naistele sama ligipääsetavad kui puueteta inimestele; märgib siiski, et soolise võrdõiguslikkuse praktika ja rakendamine on ELi piires väga erinev;
- O. arvestades, et ühe või mitme füüsilise, vaimse või intellektipuudega inimeste kogukond on äärmiselt ebaühtlane ja seepärast tuleb neile tagada kohtlemine vastavalt individuaalsetele vajadustele;
- P. arvestades, et puuetega inimeste töötuse tase on endiselt lubamatult kõrge; arvestades, et see seab puuetega inimesed – niigi haavatava ja vaesusest ohustatud elanikerühma – suuremasse sotsiaalse tõrjutuse ohtu; arvestades, et puuetega naistel ja tütarlastel on suuremaid raskusi tööturule sisenemisel, on neil keerulisem elada korrapäraselt ja iseseisvat elu; arvestades, et töö ei ole pelgalt tuluallikas, vaid et sellest on ühtlasi saanud sotsiaalse kaasatuse mehhanism, sest see loob sideme ühiskonnaga ja isikutevahelise suhtevõrgu; arvestades, et puuetega naised ja tütarlapsed on sageli alamakstud; arvestades, et nende liikuvus on takistatud ja nad sõltuvad rohkem pereliikmetest ja hooldajatest, need takistused tuleb aga ületada, et ergutada nende aktiivset osalemist haridusvaldkonnas ja tööturul ning ühenduse ühiskonna- ja majanduselus;
- Q. arvestades, et mida rohkem investeerib liikmesriik puuetega naiste integreerimisse, seda edukamalt suudavad need naised oma eluga iseseisvalt toime tulla ja oma võimeid arendada;
- R. arvestades, et ebasoodsamatest ühiskonnakihtidest pärit puuetega naistel on olnud vähem võimalusi oma võimeid arendada ja ennast iseseisvalt teostada;
- S. arvestades, et majanduskriisi ja kärped enamiku liikmesriikide riikliku tervishoiu ja sotsiaalteenuste valdkonnas avaldavad kahjulikku mõju haavatavatele rühmadele ja eelkõige puuetega naistele ja tütarlastele; arvestades, et nad olid suures vaesuse ohus juba enne kriisi; arvestades, et nende kokkuhoiumeetmete tagajärjel on vähenenud eriharidusspetsialistide ja puuetega inimeste tugispetsialistide arv, sotsiaaltoetused hooldajatele, sotsiaaltoetused

⁽¹⁾ Human Rights Watch: Puuetega naiste ja laste inimõigused (2012), lk 5.

Kolmapäev, 11. detsember 2013

puuetega inimestele, puuetega inimestega tegelevate institutsioonide ja organisatsioonide rahastamine, on vähenenud puuetega inimeste juurdepääs tööle avalikus sektoris, mis on suuresti mõjutanud puuetega naiste elu ja iseseisvusvõimalusi;

T. arvestades, et liikuvus, puue ja sotsiaalne kaasatus on omavahel tihedalt seotud, eelkõige seoses suhtlemisvabaduse ja suhtlemisvõimalustega (sealhulgas Braille'i kiri, viipekeeled ning muud suhtlusvormid), liikumisvabadusega kõigil elualadel ja teenustele juurdepääsuga; arvestades, et tuleb edendada puuetega inimeste täielikku osalemist ühiskondliku elu kõikides aspektides ning võimaldada neile info- ja kommunikatsioonitehnoloogia, nagu ka koduautomaatika ja veebisuhtluse lahenduste kättesaadavus;

U. arvestades, et puuetega naiste alaliselt oma pere juures elamise toetamine, selle asemel et propageerida nende hooldusasutustesse paigutamist, on ühiskondlikult kaasavam ja liikmesriikide jaoks vähem kulukas;

1. rõhutab, kui oluline on kaasata kõik ELi kodanikud, olenemata füüsilisest, intellektuaalsest, psühhosotsiaalsest või vaimsest puudest, ning nõuab, et selle tagamiseks püstitataks konkreetsed eesmärgid, et parandada puuetega inimeste elukvaliteeti ja tõhustada ühtekuuluvuspoliitikat kõikide igakülge osaluse kaudu; rõhutab, et kõikide sidusrühmade, kaasa arvatud puuetega naiste aktiivsel osalemisel tuleb töötada välja strateegiad, poliitikad ja seadusandlikud algatused, et tagada mittediskrimineerimine ja võrdsed võimalused;

2. nõuab puuetega inimesi käsitleva poliitika soolist süvalaiendamist ning rõhutab, et soolise võrdõiguslikkuse poliitikas, programmides ja meetmetes tuleb rohkem arvestada puuete aspekti ning et ELi ja liikmesriikide õigusaktides ja poliitikas on vaja tugevdada soo ja puude seotuse tunnistamist ja mõistmist; on seisukohal, et puuetega naised tuleks kutsuda asjaomastesse organitesse tööle konsultantideks, nõunikeks või ekspertideks; väljendab kahetsust, et Euroopa puuetega inimeste strateegia 2010–2020 ei sisalda integreeritud soolist perspektiivi ega eraldi peatükki soospetsiifilise puudepoliitika kohta; avaldab ühtlasi kahetsust, et soolise võrdõiguslikkuse strateegias 2010–2015 ei käsitleta eraldi puude teemat, vaatamata tõsiasjale, et puuetega naised on sageli ebasoodsamas olukorras kui puuetega mehed ning neid varitseb suurem vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse oht;

3. nõuab tungival, et liikmesriigid, kes ei ole veel ratifitseerinud ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni ja selle fakultatiivprotokolli, seda teeksid, et nimetatud dokumenti oleks võimalik täielikult rakendada;

4. juhib tähelepanu asjaolule, et paljud uurimused on näidanud, et puuetega naised kannatavad kahekordse diskrimineerimise, nii soolise kui ka puuete alusel diskrimineerimise all, ning rõhutab, et selline kattuv diskrimineerimine avaldab puuetega naistele ja tütarlastele eriti kahjulikku mõju; kuna sellealased sätted praegu puuduvad, palub komisjonil ja liikmesriikidel lisada sotsiaalkaitsesüsteemi säte puuetega naiste kohta;

5. tuletab valitsustele meelde, et puude alusel diskrimineerimine on keelatud, ning kutsub liikmesriike üles tegutsema jõulisemalt, et kõrvaldada allesolevad takistused;

6. tuletab meelde, et puuetega naiste ja tütarlaste kaasatus ja osalemist on võimalik saavutada ainult juhul, kui nende liikumine füüsilises ja sotsiaalses keskkonnas ei ole takistatud, ning nõuab selleks jõupingutuste tegemist;

7. rõhutab rolli, mida täidavad vastastikuse abi ühendused, mis koondavad inimesi, eriti naisi, kes hooldavad oma puuetega pereliikmeid või lähedasi, ning nende ühenduste tehtavat teadvustustööd;

8. rõhutab, et on oluline optimaalselt kasutada ELi rahastamisvahendeid, eelkõige struktuurifonde, et soodustada puuetega inimeste juurdepääsu ja mittediskrimineerimist, pöörates erilist tähelepanu sageli mitmekordselt diskrimineeritavatele naistele, ning parandada selliste meetmete rahastamisvõimaluste nähtavust 2013. aasta järgsetes kavades;

Kolmapäev, 11. detsember 2013

9. on seisukohal, et teavet kodanikele kättesaadavate teenuste kohta (haridus, tervishoid, õigus, transport, asjaajamine haldusasutustes jne) tuleb anda kõikides keeltes, kõikvõimalikes vormides ja vormingutes lihtsalt ja kindlalt; kui kõnealuseid teenuseid pakutakse telefoni teel ja kaughääreseedmete kaudu, peavad need olema kättesaadavad ka kurtidele ja kurtpimedatele naistele;

10. rõhutab, et kaasamiseks on vaja võidelda stereotüüpidega, edastades positiivseid kuvandeid kultuuriliste väljendusvormide ja teadlikkuse tõstmise kampaaniate kaudu, kujutades puuetega naisi objektiivselt ja näidates väga mitmekesiseid rolle, mida neil on võimalik igapäevaselt ühiskonnas täita, samuti käsitledes puuetega inimeste konkreetset kujutamist avalikus sfääris, sest just see valdkond on teistega võrreldes maha jäänud; märgib, et meedial on oluline osa puuetega naisi puudutava teabe levitamises ning meedia peab kaasa aitama positiivsele muutusele üldsuse hoiakutes puuetega naiste suhtes, kooskõlas ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni põhimõtete ja väärtustega;

11. kutsub liikmesriike üles käsitlema seksuaalset vägivalda tõsise kuriteona, mille eest võetakse kohtulikult vastutusele, eelkõige puuetega ja eriti vaimse puudega naiste puhul, et vähendada teatatud vägistamiste ja seksuaalse ahistamise ja vägivalda juhtude suurt arvu suurtes asutustes;

12. rõhutab, et selleks, et vältida puuetega tüdrukute varjamist, hülgamist, nende hooletussejätmist ja eraldamist, tuleb käivitada teabekampaaniaid perekondadele, pakkudes teavet nende laste eest hoolitsemiseks ja nende tulevase arengu jaoks ning seksistlike ja diskrimineerivate stereotüüpide kaotamiseks kättesaadavate ühenduste vahendite kohta; on seisukohal, et kui tuumikperekond ei ole suuteline puuetega laste eest hoolitsema, siis peavad avalikud haldusasutused tagama alternatiivse hoolitsuse laiendatud perekonnas, ning kui see ei õnnestu, siis kogukonna poolt loodud perekondlikus keskkonnas; märgib, et vaja on soodustada puuetega laste võtmist kasuperedesse ja lapsendamist, kiirendades bürokraatlikke menetlusi ning andes asjakohast teavet ja abi kasu- või lapsendajaperedele;

13. soovib, et eluaseme valdkonnas võetaks arvesse arhitektuurilisi ja muid keskkonnaga seotud kaalutlusi ja meetmeid, et toimuks kiiremini positiivne üleminek erivajadustega inimestele mõeldud lahendustelt terviklike ja kaasavate lahendusteni kõigi kodanike jaoks; märgib siiski, et eesmärk tagada takistamatu juurdepääs ja selleks vajalike kohanduste tegemine ei peaks olema ainuüksi arhitektuurilise iseloomuga, ning et universaalne disain eelkõige puuetega naiste abistamiseks igapäevaste põhivajaduste osas peaks olema kindel eesmärk ja reaalsus; rõhutab, et puuetega naistele tuleb tagada ühiselt või individuaalselt juurdepääs sotsiaalkorterite programmidele ning anda rahalist abi liikumistõkete kaotamiseks kodus, see peab olema kättesaadav ka üüripinnal elavate naiste jaoks; kordab seepärast, kui oluline on tagada puuetega inimestele parem juurdepääs inimväärsetele elamistingimustele, nii eluaseme, liikumisvõime, avalikele ja ühiskondlikele teenustele juurdepääsu kui ka avalikus elus osalemise osas;

14. palub komisjonil ja liikmesriikidel soodustada piiratud liikumisvõimega ja puuetega naiste ja tütarlaste tõketeta juurdepääsu transpordi infrastruktuurile, sõidukitele ja teabele ning broneerimissüsteemidele; märgib, et ühistranspordi kasutatavate puuetega isikute hulgas on rohkem naisi kui mehi; rõhutab seepärast, et transpordipoliitika kavandamises, arendamises ja hindamises tuleb võtta arvesse puude- ja sooaspekte, et tagada puuetega naistele võrdsed võimalused ja hoida ära nende diskrimineerimist; seepärast soovib neid kaasata transpordipoliitika konsultantidena kui selle valdkonna eksperte;

15. juhib tähelepanu vajadusele tagada juurdepääs internetile ja sotsiaalmeediale (nt kõigi avalike veebisaitide loetavus nägemispuudega inimestele, kohandused peavad olema ühtlasi orienteeritud muud tüüpi puuetele peale nägemispuude, nagu keeruka sisu kohandamine selleks, et vaimse puudega inimesed suudaksid seda mõista, videote lisamine, kus selgitatakse sisu viipekeeles); väljendab muret selle üle, et veel ei ole täielikult tagatud kodanike juurdepääs valitsusasutustele ja e-haldusele; rõhutab, et kõikidele puuetega inimestele, kaasa arvatud kuulmispuudega eakatele, kelle arv ja osakaal ühiskonnas on WHO hinnangutel eriti kasvamas, tuleb anda juurdepääs digitaalkirjaskusele; tervitab seetõttu komisjoni ettepanekut võtta vastu direktiiv avaliku sektori asutuste veebisaitide käideldavuse kohta;

Kolmapäev, 11. detsember 2013

16. rõhutab, et demokraatlik osalemine on puuetega naiste põhiõiguste ja kodanikuõiguste osa ning et seda tuleb hõlbustada ja see peab olema tagatud; kutsub seetõttu liikmesriike ja kõiki asjaomaseid ametiasutusi tagama selleks piisavalt kohandatud vahendid ning suurendama naiste aktiivset kaasamist ja osalemist;

17. tuletab meelde, et ÜRO konventsioon propageerib inimõiguste mudelit „abistamine otsuste tegemisel“, mis põhineb kõikide inimeste võrdõiguslikkusel ja loomoomasel väärikusel, vastupidiselt iganenud „otsuste tegemisel asendamise“ süsteemile; kutsub seepärast liikmesriike üles lihtsustama puuetega naiste esindatust otsustusprotsessis, et nende huvid ja õigused oleksid kaitstud;

18. on seisukohal, et puuetega naistel ja tütarlastel on õigus otsustada nii palju kui võimalik omaenda elu ja vajaduste üle, et neid tuleks kuulda võtta ja nendega nõu pidada, samuti tuleks neid aktiivselt julgustada olema võimalikult iseseisev, ning juhib tähelepanu asjaolule, et need õigused peaksid igapäevaelu kontekstis olema tagatud ka riiklikes eriasutustes; rõhutab, et tugiisiku abi on vajalik vahend iseseisvaks eluks ja peab seega olema puuetega naistele tagatud ja soovitatud õppe- ja kutseõppeasutustes, töökohas, pere juures ning raseduse ja emaduse ajal;

19. tuletab meelde, et naise iga eluetapp on lisaks võimalustele seotud ka kohustustega ning et naistel tuleb korduvalt taluda seoses raseduse ja sünnitamisega ebaproportsionaalset koormust, kui nad peavad seisma silmitsi raseduse negatiivsete mõjudega, eelkõige juhtudel, kui pere hüljanud isad ei täida oma kohustusi ega aita kaasa oma laste heolule ega käekäigule; tuletab meelde, et perekonnas peaksid mõlemad vanemad jagama võrdselt samasuguseid kohustusi, kui nad ei ole eelnevalt teisiti kokku leppinud;

20. rõhutab, et puuetega naised ja tüdrukud peavad olema informeeritud oma õigustest, et nad saaksid ise otsuseid teha; teavet tuleb anda kättesaadavalt ja arusaadavalt, arvestades nende valitud erinevaid suhtlusmeetodeid, -vahendeid ja -orme ning vajaduse korral vaimse puude taset;

21. märgib, et asjakohase hoolduse tagamiseks puuetega naistele ja tütarlastele on meditsiinivaldkonnas vajadus vaimuhaiguse/puuete alase pideva erikoolituse järele, et paremini tuvastada patsientide vaevusi ja suunata neid tulemuslikule hooldusele selle valdkonna pädevates erimeditsiiniasutustes; palub seetõttu liikmesriikidel tagada erikoolitus kõikidele spetsialistidele, kes tegelevad puuetega inimestega, ning rõhutab, et tervishoiutöötajad ja õpetajad peavad koolituse käigus saama teavet igasuguste puuete kohta, tuletades meelde, et mõned puuded on vaatamata sagedasele esinemisele vähetuntud;

22. märgib, et puuetega inimeste hariduse ja kutseõppega tegeldakse mõnes liikmesriikides eraldi ja puudulikult; rõhutab puuetega naiste kaasamise tähtsust tavaharidus- ja kutsesüsteemidesse kõigil juhtudel, kui puue sellist kaasamist võimaldab;

23. toonitab vajadust toetada rändajatest puuetega tüdrukuid ja naisi nende oskuste ja potentsiaali arendamisel kutseõppes ning anda neile võimalusi sobiva töökoha leidmiseks;

24. märgib, et mitmed etapid naise elus – sealhulgas rasedus – on seotud konkreetsete lahendust vajavate probleemidega, ning puuetega naistel peaksid samas olukorras olema samad õigused ja võimalused nagu puueteta naistel, et mitte heidutada neid rasedumast; arvestades puuetega naiste lisaprobleeme, rõhutab, et neile tuleks tagada pikem emapuhkus, võimaldamaks neil uue olukorraga kohaneda ja rajada korras pereelu; märgib, et sundsteriliseerimine ja -abort on naistevastase vägivalda vormid ning tähendavad ebaväärikat ja alandavat kohtlemist, mille liikmesriigid peavad kaotama ja karmilt hukka mõistma;

25. rõhutab, et puuetega naistel ja tüdrukutel peab olema lubatud nautida oma seksuaalsust sama vabalt kui puueteta inimestel, ja leiab, et puuetega naistel peab olema võimalik elada täisväärtuslikku elu ja saada või mitte saada soovi korral lapsi, nii nagu puueteta naistel; rõhutab, et selleks, et puuetega noored ja teismelised tütarlapsed ning naised saaksid võtta vastutuse oma seksuaalkäitumise eest, peab neil olema juurdepääs seksuaalharidusele selle valdkonna ekspertide poolt, nagu kohalikud riikliku sotsiaalsüsteemi koolitajad, ning seda haridust tuleb kohandada vastavalt konkreetse puudega naise või

Kolmapäev, 11. detsember 2013

tütarlapse vaimsetele võimetele; nad peavad õppima tundma ja mõistma keha talitlust (kuidas tekib rasedus ja kuidas saab seda vältida), kuidas olla vastu tegevusele, mida nad ei soovi, kuidas vältida sugulisel teel levivaid haigusi jne, rõhutab, kui tähtis on tagada nendele naistele ja nende perekonnale spetsialiseeritud tugi, et nad saaksid emadusest täit rõõmu tunda; peab vajalikuks, et liikmesriigid võtaksid sel juhul erilisel arvesse vaimse puudega naiste vajadusi;

26. peab äärmiselt oluliseks, et puuetega naistele ja tütarlastele oleks tagatud täielik juurdepääs arstibile, mis vastab nende erivajadustele, sealhulgas günekoloogi konsultatsioonidele, arstlikule läbivaatusele, samuti seoses pereplaneerimisega ja rasedusaegse kohandatud tugiteenusega; nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid riikliku tervishoiu teenuste kaudu kvaliteetsete tervishoiuteenuste kättesaadavuse;

27. juhib tähelepanu sellele, kui oluline on kaotada negatiivsed eelarvamused ja sotsiaalsed stigmad ning suurendada ühiskonna heakskiitu, ühiskonnas osalemist, austust ja sallivust ning väärtustada inimeste mitmekesisust; julgustab liikmesriike eelkõige viima läbi teadlikkuse tõstmise kampaaniaid;

28. rõhutab, et naistevastane vägivald ja seksuaalvägivald on tõsine inimõiguste rikkumine; arvestades puuetega naiste ja tütarlaste erilist haavatavust, rõhutab vajadust kaitsta hooldekodudes ja vaimuhaiglates elavaid puuetega naisi ja tütarlapsi seksuaalse väärkohtlemise ja muu füüsilise väärkohtlemise eest, mille ohvriks nad võivad langeda, ning juhib murelikult tähelepanu andmete puudumisele selle murettekitava nähtuse kohta; palub, et liikmesriigid uuriks, kui levinud on see probleem, julgustades puuetega naisi, kes on ohvrid, sellest rääkima; julgustab koguma konfidentsiaalsel viisil asjakohast teavet, et võtta vajalikke asjakohaseid meetmeid selle probleemiga tegelemiseks; palub Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudil viia läbi uuringud puuetega tüdrukute ja naiste olukorra kohta seoses vägivallaga;

29. kutsub liikmesriike üles ennetama ahistamist töökohtades, kehtestades tulemuslikud ahistamisvastased protokollid kooskõlas direktiivi 2000/78/EÜ kohaldamisega, et vähendada teatatud vägistamiste, seksuaalse ahistamise ja vägivalda juhtude suurt arvu, samuti sundsteriliseerimise juhtumeid, eelkõige suurtes asutustes;

30. rõhutab, et paljudes arengumaades leidub endiselt märkimisväärseid tõkkeid, mis takistavad vägivallajuhtumite vältimist ja nendest teatamist, samuti juurdepääsu õigusemõistmisele ning õigus- ja sotsiaalteenustele;

31. kutsub ELi ja liikmesriike üles võtma kõiki asjakohaseid seadusandlikke, halduslikke, sotsiaalseid ja hariduslikke meetmeid, et kaitsta puuetega naisi ja tüdrukuid nii kodus kui ka väljaspool kodu eksploateerimise, vägivalda ja väärkohtlemise kõikide vormide eest, ning lihtsustama nende juurdepääsu õigusemõistmisele kogukonnapõhise sobiva abi ja toetuse pakkumise kaudu, võttes arvesse nende erivajadusi, kaasa arvatud abivahendeid, et vältida isolatsiooni ja koju vangistusse jäämist; lisaks peaksid sõltumatud ametiasutused kõiki selliseid teenuseid ja programme hoolikalt jälgima; väljendab kahetsust, et Euroopa ja riiklikes õigusaktides ärakasutamise, vägivalda ja väärkohtlemise vältimise kohta ei arvestata tavaliselt puude faktorit;

32. nõuab tungivalt, et komisjon käivitaks laiahaardelise strateegia võitluseks naistevastase vägivalda vastu, nagu on nõudnud Euroopa Parlament mitmetes resolutsioonides ja viimati oma 5. aprillil 2011. aasta resolutsioonis (naistevastase vägivalda vastu võitlemise ELi uue poliitilise raamistiku prioriteetide ja põhijoonte kohta)⁽¹⁾; kordab, et komisjonil oleks vaja esitada seadusandlik kriminaalõigust käsitlev õigusakt soopõhise vägivallaga võitlemiseks, kaasa arvatud puuetega naiste õiguste kaitse seksuaalse väärkohtlemise ja vägivalda juhtudel nii avalikkuses kui ka kodus;

33. nõuab tungivalt, et puuetega naistele tuleb tagada toimiv juurdepääs õigussüsteemile taskukohaselt, hõlpsasti ja turvaliselt, ning kindlustada, et nad võiksid igas menetlusetapis arvestada oma valitud suulise suhtlemise tugisüsteemide ja -tehnoloogiatega, kaasa arvatud viipekeele tõlkide või juhtisikute-tõlkidega kurtpimedate jaoks, et tagada nende korrektne suhtlemine politsei- ja õigustöötajatega; rõhutab, et arvestades paljude puudega naiste suurt sõltuvust nende hooldajast, kes on paljudel juhtudel ka see, kes neid ründab ja kuritarvitab, tuleb tagada sõltumatud rünnaku ohvriks langenud puuetega

⁽¹⁾ ELT C 296 E, 2.10.2012, lk 26.

Kolmapäev, 11. detsember 2013

naistega suhtlemise vormid, et anda võimalused kaebuse esitamiseks ja viivitamatult ohvri ajutiseks toimetamiseks tervikliku hoolduse keskusesse kuni kaebuse kohtuliku lahendamiseni; teeb ettepaneku võtta kasutusele konkreetselt puuetega naiste ja tütarlaste vajadustele kohandatud kohtumenetlus, mis näeb ette ka valitsusväliste organisatsioonide abi kasutamise; rõhutab, et puuetega naiste juurdepääsu õiguskaitsevahenditele ei tohi kuidagi takistada; märgib sellega seoses, et vaja on võtta tõhusaid meetmeid, et võimaldada puuetega naistele abi, mida neil võib vaja olla oma õigus- ja teovõime teostamises – see abi peab olema proportsionaalne nende isiklike vajaduste ja võimetega, et teha otsuseid kodaniku- ja poliitiliste õiguste osas; märgib, et samuti on vaja asjakohaseid ja efektiivseid kaitsemeetmeid – näiteks naiste tegelike vajaduste erapooletu hindamine tunnustatud sõltumatute ekspertide poolt – selleks, et takistada puuetega naiste ärakasutamist kolmandate isikute või institutsioonide poolt nende õigus- ja teovõime teostamisel, ning need meetmed tuleb regulaarselt läbi vaadata;

34. rõhutab, et puudega naise või tütarlapse sõlmitud steriliseerimise kokkulepe peab olema vabatahtlik ning selle peab läbi vaatama erapooletu kolmas isik, kelle ülesanne on kontrollida, et otsus langetati õiglaselt ja tõsise meditsiinilise näidustuse puudumise korral teiste isikute poolse mõjutuseta; rõhutab lisaks, et kunagi ei tohi manustada eostumisvastseid vahendeid või katkestada seaduses lubatud aja piires rasedust vastu puudega naise või tüdruku tahtmist; on seisukohal, et puuetega naistel ja tütarlastel peab olema õigus anda iga meditsiiniprotseduuri jaoks oma teavitatud nõusolek ning seda mõista; leiab, et kui puudega naine või tütarlaps ei ole võimeline oma nõusolekut andma, peab nõusolek alati põhinema inimõiguste austamisel; nõuab tungivalt, et liikmesriigid väldiksid puuetega naiste sundsteriliseerimise juhtusid ja mõistaksid need hukka;

35. märgib, et füüsiliste vaeguste ja puuete kohta kasutatav terminoloogia on erinev ning et meditsiinilises mõttes tuleks rõhku panna pigem puuetele kui vaegustele, nagu seda on tehtud ka ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni ja Euroopa Kohtu käsitluses; rõhutab, et tööandjad peaksid keskenduma puuetega töötajate ja kandidaatide oskustele ja võimetele;

36. kutsub liikmesriike üles edendama ja lihtsustama puuetega naiste ja tütarlaste juurdepääsu igasugusele ametlikule, mitteametlikule ja elukestvatele haridusele, kuna neid tuleks julgustada õppima ja kasutama uut teavet ning kommunikatsioonitehnoloogiaid, samuti toetada ja julgustada tööturule sisenema, ning rõhutab, et konkreetsed anded, vaated ja kogemused võivad töökeskkonda oluliselt rikastada; nõuab tungivalt, et liikmesriigid annaksid õpetajatele, koolitajatele, avaliku halduse vastutavatele töötajatele ja tööandjatele väljaõpet ja teavet, et nad rakendaksid oma töös sotsiaalse integreerimise protsesse, mis väärtustaksid puuetega naiste potentsiaali ja lisaväärtust; teeb ettepaneku kasutada tõhusalt Euroopa Sotsiaalfondi, et parandada puuetega naiste ja tütarlaste kaasatuse taset kõikides olulistest eluvaldkondades, nagu juurdepääs tööturule, samuti noorte töötuse ja vaesuse vähendamiseks;

37. kutsub liikmesriike üles vaatama läbi oma seadusandliku ja poliitilise raamistiku seoses puuetega naiste ning vaimse alaarenguga ja vaimse puudega naiste osalusega tööturul; rõhutab vajadust võtta puuetega naiste jaoks vastu aktiivseid tööturupoliitika meetmeid, mis pakuvad üksikisikutele valikuvõimalusi, kaasa arvatud paindlikku, osalist ja täistööaega, ja kaaluda võimalust soodustada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) teket finantsstiimulite ja muu toetusega era- ja tööelu ühitamiseks; toonitab, et puuetega naistel peaks olema võrdne juurepääs rahastamisele väikeste ettevõtete ja muude füüsilisest isikust ettevõtja vormide loomiseks, samuti õigus valida eri liiki tööhõive vahel; ergutab liikmesriike kasutama kogu Euroopa parimaid tavasid; palub tööandjatel teha töökohtades ja töötingimustes mõistlikke kohandusi, et keskenduda rohkem puuetega inimeste stiimulitele ja aktiivselt kaasata nad tööturule võimalusega arutada üksikuid diskrimineerimisjuhtumeid töövaidluskomisjonides vastavalt direktiivi 2000/78/EÜ artiklile 5;

38. märgib, et ilma täiendavate eripedagoogilise abi võimalusega riiklike poliitikameetmeteta ei ole praegune haridus- ja koolitussüsteem piisav, ning julgustab liikmesriike pöörama haridusvaldkonnas erilist tähelepanu puuetega või erivajadustega lastele, et parandada nende haridusellu integreerimist ja aidata vähendada koolist väljalangevust alla 10 % tasemele;

Kolmapäev, 11. detsember 2013

39. nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid puuetega inimeste ühenduste ja organisatsioonide piisava rahastamise ja toetuse, sest need on põhitähtsad institutsioonid puuetega inimeste õiguste edendamises ja nende kodanikuaktiivsuse ja ühiskonnaelus osalemise väärtustamises;

40. nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid spetsialiseerunud ja piisava toe puuetega naiste peredele, koolitades ja toetades hooldajaid kõikvõimalikel tasanditel, ning loovad neile tugiinstitutsioonid, mis võimaldaksid puuetega inimeste ajutist hooldamist, kui perekonnad seda vajavad;

41. rõhutab, et puuetega inimestele mõeldud infrastruktuurirajatised on liikmesriikides praegu ebavõrdsed, rõhutab, et puuetega naistele ja tütarlastele on vaja tagada vaba liikumine kõikjal ELi piires;

42. mõistab hukka asjaolu, et nõukogu ei ole veel viinud lõpule oma tööd nõukogu direktiivi eelnõuga, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtet sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest, hoolimata parlamendi 2009. aasta seisukohast; kutsub nõukogu üles tagama, et kõnealune õigusakt võetaks vastu praeguse parlamendi ametiaja lõpuks;

43. rõhutab, et puuetega inimestel, eriti naistel, on suurem risk sattuda vaesusse (OECD andmetel elab peaaegu neljandik puuetega inimestest vaesus); nõuab tungivalt, et liikmesriigid võtaksid asjakohaseid meetmeid, et vältida puuetega naiste ja tütarlaste sattumist vaesusse, ja tagaksid neile puudetoetused ning juurdepääsu sotsiaal- ja tervishoiuteenustele, koostades selleks asjakohaseid riiklikke programme ja tagades nende tõhusa rakendamise pideva järelevalve ja hindamise kaudu; märgib, et vaesuse- ja töötuserisk on eriti suur üksikemadel, kellel on puudega lapsed; tuleb meelde, et soolise võrdõiguslikkuse ja võrdsete võimaluste edendamine ning võitlus puuetega laste ja nende perekondade diskrimineerimise vastu on vahend, millega saab vähendada häbimärgistamist, vaesust ja sotsiaalset tõrjutust, ning et puuete, soo ja vaesuse vahelisi seoseid tuleb vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastase võitluse poliitikas alati arvesse võtta;

44. nõuab, et haavatavad rühmad liigitataks riiklikes tervishoiusüsteemides erivajadustega kasutajateks ning et eraldataks vahendid ja võimalused nende nõuetekohaseks hooldamiseks;

45. nõuab, et ennetus- ja abiprogrammide koostamisega pöörataks erilist tähelepanu eakatele naistele, kes on sageli ükski ja kellel esineb süvenevaid haigusi, mis tekitavad puudeid;

46. rõhutab, et paljudes riikides võetud kokkuhoiumeetmed on vähendanud põhitoetuseid ja -teenuseid ning et nendes oludes on puuetega naised eriti haavatav elanikerühm; rõhutab ka seda, et puuetega inimeste ja nende hooldajate – kes on sageli naised – toetuste kärpimine mõjub negatiivselt perekohustustega naiste hariduslikke, sotsiaalseid ja majanduslikke vajadusi; kutsub seetõttu liikmesriike üles võtma meetmeid, et kõrvaldada kõik takistused puuetega naistele tõhusate, kättesaadavate, kvaliteetsete ja jõukohase hinnaga teenuste pakkumiseks;

47. märgib, et enamikus liikmesriikides puuduvad puuetega inimeste jaoks taskukohased, juurdepääsetavad ning kvaliteetsed tervishoiu- ja abiteenused, ning et hooldajate töö ei ole naiste ja meeste vahel võrdselt jaotatud; mõlemal asjaolul on otsene negatiivne mõju naiste võimalusele osaleda täielikult sotsiaalses, majanduslikus, kultuurilises ja poliitilises elus; nõuab tungivalt, et puuetega inimeste hooldajatele, kes on sageli naised, pöörataks erilist tähelepanu ning et nende töökogemuse hindamisel võetaks arvesse nende panust; rõhutab samuti, et liikmesriike tuleb julgustada tunnustama sotsiaalkindlustus- ja pensionisüsteemides puuetega inimeste hooldajate – peamiselt naiste – tehtud tasuta tööd; rõhutab, et nendele naistele tuleb pöörata erilist tähelepanu, tagamaks, et nad saaksid piisavat palka ja vanaduspensionit; kutsub seepärast komisjoni üles esitama seadusandliku ettepaneku hooldajate puhkuse kohta (või puhkuse kohta ülalpeetava pereliikme hooldamiseks), mis võimaldab inimestel võtta puhkust haige, puude või kahjustusega pereliikmete eest hoolitsemiseks ja/või säilitada töökoht, kui nad võtavad ülalpeetavate pereliikmete eest hoolitsemiseks puhkust;

Kolmapäev, 11. detsember 2013

48. palub komisjonil ja liikmesriikidel arendada ulatuslikke teadlikkuse parandamise kampaaniaid, et muuta puuetega naised ja tütarlapsed nähtavamaks, ning rõhutab olulist rolli, mida massimeedia ja internet võivad täita puuetega naiste positiivse kuvandi kujundamisel ja nende julgustamisel oma õigusi teostama;
49. peab väga oluliseks, et liikmesriigid tagaksid puuetega naiste ja tütarlaste võrdsuse seaduse ees ning nende õiguse samaväärsele seaduslikule kaitsele ja seadusest tulenevatele hüvedele ilma igasuguse diskrimineerimiseta; peab vajalikuks keelata igasugune diskrimineerimine puude ja soo alusel, arvestades, et nende kahe faktori esinemine korraga suurendab astmeliselt ebavõrdsust;
50. nõuab tungival, et komisjon teeks vahekokkuvõtte oma Euroopa puuetega inimeste strateegia 2010–2020 saavutuste kohta ja töötaks välja nendega seotud meetmete loetelu 2015–2020 ning arendaks sootundlikumat lähenemisviisi;
51. tuletab meelde vajadust, et ühenduse puudepoliitika arvestataks algusest peale soolise võrdõiguslikkusega, et vältida praegu valitseva ebavõrdsuse edasi kestmist või suurenemist selle poliitika rakendamise ajal; rõhutab, et on vaja võtta kasutusele näitajad, mis kajastaksid puude ja soo aspekte koos; usub, et näitajate puudumine raskendab puuetega naiste tegelikust olukorrast õige ülevaate saamist; palub, et komisjon kutsuks puuetega naisi ja tütarlapsi üles osalema tulevastes uuringutes naiste ja puuete teemal;
52. palub komisjonil, nõukogul ja liikmesriikidel võtta vastu horisontaalne diskrimineerimisvastane direktiiv, mille eesmärk oleks kõrvaldada kõikides ELi pädevusvaldkondades tõkked, mis takistavad puuetega inimestel ja eelkõige puuetega naistel ja tütarlastel kasutada täielikult oma võimeid sotsiaalse osaluse ja sõltumatuse vallas;
53. kutsub liikmesriike üles toetama vabatahtlikke algatusi, mis suurendavad inimeste mitmekesisust, ja tagama selle küsimusega tegelevate valitsusväliste organisatsioonide piisav rahastamine;
54. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles koguma üksikasjalikke ja usaldusväärseid sooliselt eristatud statistilisi andmeid puuetega inimeste tegeliku olukorra kohta; see on hädavajalik, et töötada välja tõhus poliitika, tegelemaks soo, puude ja vägivalla kokkupuutepunktidega; usub, et puuetega naised peaksid selliste andmete kogumisel osalema; leiab samuti, et soo aspekti tuleb võtta arvesse ka kõikides puuetega inimeste alastes uuringutes, nagu ka puude aspekti uuringutes naiste ja tütarlaste kohta;
55. rõhutab, et mitmekesisus rikastab ühiskonda;
56. märgib, et inimväarikus on puutumatu ning seda tuleb austada ja kaitsta;
57. rõhutab, et 2015. aasta järgseks perioodiks koostatavas arengukavas tuleb puuete teemat käsitleda sootundlikult;
58. kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles kooskõlastatud viisil süvalaiendama puuete küsimust arengupoliitikas ja projektides ning toetama puuetega naistele suunatud geograafilistes programmides laiaulatuslikku vaesuse vähendamise strateegiat, et nende majanduslikku potentsiaali avada; rõhutab, et maareformiga tuleb tagada sooline võrdõiguslikkus maaomandi küsimustes, hõlmates ka puuetega naisi;
59. palub komisjonil ja Euroopa välisteenistusel luua järelevalvemehhanismid, et hinnata riigiti oma poliitika mõju puuetega naistele; kutsub ELi üles toetama partnerriikide jõupingutusi tööõiguse väljatöötamisel ja rakendamisel vastavalt puuetega inimeste õiguste konventsioonile ja ILO konventsioonile nr 159;
60. palub komisjonil edendada algatusi, mille eesmärk on tugevdada sidusrühmade suutlikkust tõhusalt ja kooskõlas puuetega inimeste õiguste konventsiooniga täita rahvusvahelisi kohustusi, mis on võetud seoses puudeid arvestava arenguga; soovib ELil soodustada puuetega inimeste organisatsioonide osalemist rahvusvahelistes ja riiklikes otsustusprotsessides;
61. märgib, et riskiolukorrad ja humanitaarkriisid mõjutavad negatiivselt puuetega naiste ja tütarlaste turvalisust ja ohutust, vähendades oluliselt nende ellujäämisvõimalusi; rõhutab, et puuetega naised ja tütarlapsed on ülejäänud inimestest haavatavamad olukorras selliste riskiolukordade eesl ja järgsel ajal ning nende vältel nagu relvakonfliktid, territooriumi okupeerimine, looduskatastroofid ja humanitaarkriisid; rõhutab, et riiklikel ja rahvusvahelistel rahvatervise eest vastutavatel, katastroofiolukordadeks ettevalmistusi tegevatel, hädaabi ja humanitaarabi andvatel ametitel on vaja teadvustada puuetega

Kolmapäev, 11. detsember 2013

naiste ja tütarlaste erioigusi ja -vajadusi ning vajadust varuda inimressursse ja materiaalseid vahendeid, mis tagaksid puuetega naistele ja tütarlastele üldise juurdepääsu ja võrdsed võimalused riski- ja hädaolukordades, vältides nii nende hooletusse jätmist ja/või ebasobivaid meetmeid;

62. rõhutab, et EL ja liikmesriigid peavad tunnistama, kui oluline on arendada rahvusvahelist koostööd, et toetada riikide jõupingutusi selleks, et puuetega naised ja tütarlapsed saaksid kasutada täiel määral ja võrdsel tingimustel kõiki oma põhiõigusi ja -vabadusi; rõhutab, et rahvusvahelise koostöö programmid peavad olema puuetega naised ja tütarlapsi kaasavad, mistõttu on vaja nende esindusorganisatsioonid (sega- või eriorganisatsioonid) otseselt kaasata kohalikul, riigi, ühenduse või rahvusvahelisel tasandil teostatava koostööpoliitika kavandamisse, rakendamisse, järgimisse ja hindamisse teabe, kogemuste, koolitusprogrammide ja parimate tavade vahetamise ja jagamise teel;

63. rõhutab, et EL ja liikmesriigid peavad edendama soo- ja puudeaspektide läbivat kaasamist arengukoostöö poliitikasse, programmidesse ja projektidesse, tagades sellega, et töötatakse välja spetsiaalseid projekte puuetega inimeste, eriti naiste ja tütarlaste võrdsete võimaluste edendamiseks; rõhutab, et komisjon, Euroopa Parlament, ÜRO, eriametid ja kõik muud rahvusvahelised, riiklikud ja kohalikud abi andvad ametid peavad seadma üheks prioriteediks puuetega naistele ja tütarlastele suunatud programmide rahastamise, eraldades selleks vahendeid oma üldprogrammides ja rahastades puuetega naistele või tütarlastele suunatud programme või programmi; on seisukohal, et EL peab lülitama puuetega naiste ja tütarlaste õigused oma kahepoolsesse koostöösse ja pikaajalisse koostöösse kolmandate riikide kohalike ametivõimudega, pakkudes otsest majanduslikku toetust oma mitmepoolse arengukoostöö poliitika kaudu rahalise toetusega rahvusvahelistele organisatsioonidele, kaasrahastamise kaudu koos vabaihendustega ELis ja mujal maailmas ning humanitaarabiga seotud poliitika kaudu;

64. rõhutab, kui oluline on toetada puuetega naiste aktiivset osalemist Euroopas nende esindusorganisatsioonide kaudu (eelkõige Euroopa Puuetega Inimeste Foorum, Euroopa naiste surverühm ja nende vastavad riiklikud liikmed) rahvusvaheliste inimõiguste lepingute järgimises, pakkudes asjakohast teavet alternatiivsetes aruannetes, mis annavad ülevaate puuetega naiste ja tütarlaste olukorrast põhiõiguste ja -vabaduste osas;

65. peab hädavajalikuks tagada, et korralised aruanded ELi ja liikmesriikide inimõigustelepingute kohta sisaldaksid teavet puuetega naiste ja tütarlaste kohta seoses kõikide nende õigustega, sealhulgas praeguse tegeliku ja seadusjärgse olukorra kohta, teavet olukorra parandamiseks võetud meetmete kohta, samuti esinevate raskuste ja takistuste kohta, eriti maakohtades; leiab, et seda tava tuleb laiendada kõikidele institutsioonidele, kes töötavad inimõiguste kaitse alal nii Euroopas kui ka riikide tasandil, kaasa arvatud organisatsioonidele, kes esindavad puuetega inimesi ja nende perekondi, naisi üldiselt ja puuetega naisi;

66. on seisukohal, et üks peamisi katsumusi puuetega naiste ja tütarlaste olukorra muutmisel on lülitada puudeaspekt kõikidesse soopoliitika programmidesse ja meetmetesse ning ühtlasi kavandada ja rakendada positiivse tegevuse meetmeid selleks, et saavutada nende naiste ja tütarlaste elus arengut paremuse poole, arvestades nende ebasoodsat olukorda;

67. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa Nõukogule ja ÜRO peasekretärile.